

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หัวข้อโครงการ

การวางแผนการผลิตแตงกวาในโซ่อุปทานพีชไร์

: กรณีศึกษา ตัวแทนจำหน่ายแตงกวาในตลาดนำส่วสดี จังหวัดเชียงราย

Production planning of Cucumber in farm crops supply chain.

: A case study of Cucumber distributor in Numsawat Market, Chiang Rai.

1.2 หลักการและเหตุผล

แตงกวา เป็นพืชตระกูลเดียวกับแตงโม ฟักทอง บวบ มะระ น้ำเต้า ซึ่งมีการผลิตกันอย่างแพร่หลายทั่วทุกภาคของประเทศ มีอายุตั้งแต่ผลิตจนถึงเก็บเกี่ยวสั้น โดยใช้เวลาเพียง 30-45 วัน หลังจากผลิตเมื่อเปรียบเทียบรายได้จากการผลิตแตงกวากับพืชอื่นๆ หลายชนิดแล้ว แตงกวาเป็นพืชชนิดหนึ่งที่สามารถทำรายได้ได้ดีทีเดียว สำหรับในแง่ของผู้บริโภคแล้วแตงกวาก็สามารถนำไปปรุงอาหารได้มากมาย เช่น การนำไปทำแกงจืด ผัด จิ้ม น้ำพริก หรืออาจแปรรูปเป็นแตงกวาดอง จะเห็นได้ว่าแตงกวาเป็นพืชที่เข้ามามีบทบาทต่อการค้าทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากการจำหน่ายแตงกวาของพ่อค้าคนกลางในตลาดนำส่วสดี จังหวัดเชียงรายเป็นการดำเนินการในลักษณะของกลุ่มเครือข่าย โดยที่มีพ่อค้าคนกลางเป็นทั้งผู้จำหน่ายเมล็ดพันธุ์แตงกวาให้กับเกษตรกรในกลุ่มเครือข่าย และยังเป็นผู้รับซื้อผลิตผลแตงกวาทั้งหมดอีกด้วยซึ่งจากการดำเนินการในลักษณะกลุ่มเครือข่ายทำให้พ่อค้าคนกลางประสบกับปัญหาปริมาณแตงกวาที่รับซื้อเพื่อนำมาจำหน่ายในแต่ละวันไม่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการแตงกวาของลูกค้า แสดงว่าพ่อค้าคนกลางยังขาดการจัดการในด้านสมดุระหว่างอุปสงค์กับอุปทาน จึงทำให้ยากต่อการตัดสินใจในการกำหนดปริมาณการผลิตแตงกวาในแต่ละครั้ง และการกำหนดรอบของการผลิตแตงกวา เพื่อให้ได้ปริมาณผลิตแตงกวาตรงกับความต้องการของลูกค้าและพ่อค้าคนกลาง

ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาห่วงโซ่อุปทานแตงกวาของพ่อค้าคนกลางในตลาดนำส่วสดี จังหวัดเชียงราย เพื่อให้รับรู้ถึงปัญหา อุปสรรค และผลกระทบในการผลิตแตงกวาและการจำหน่ายแตงกวา อีกทั้งเพื่อสร้างเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจสำหรับวางแผนการผลิตแตงกวา ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนการผลิตแตงกวาเพื่อให้ตรงกับความต้องการทั้งลูกค้าและพ่อค้าคนกลาง อีกทั้งยังจะทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นโดยที่ต้นทุนการมีแตงกวาคงค้างในแต่ละวันลดต่ำลง

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3.1 ศึกษาโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานแตงกวา

1.3.2 สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจสำหรับการวางแผนการผลิตแตงกวา

1.4 เกณฑ์ชี้วัดผลงาน (Output)

1.4.1 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจสำหรับการวางแผนการผลิตแตงกวา

1.4.2 แผนการผลิตแตงกวาในระยะเวลา 1 ปี เพื่อให้ได้ตรงตามต้องการของลูกค้า

1.5 เกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จ (Outcome)

1.5.1 ปริมาณแตงกวาที่คงเหลือจากการจำหน่ายในแต่ละวันลดลง

1.5.2 ค่าใช้จ่ายโดยรวมลดลงเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายก่อนการใช้โปรแกรมช่วยในการตัดสินใจ

1.6 ขอบเขต

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแตงกวาจากเกษตรกรผู้ผลิตแตงกวาที่ซื้อวัตถุดิบและจำหน่ายผลผลิตให้แก่ตัวแทนจำหน่ายคือ นายจ๋านงค์ ดันลือ เท่านั้น และสำรวจปริมาณความต้องการแตงกวาในแต่ละวันจากลูกค้าของนายจ๋านงค์ ดันลือ ซึ่งจำหน่ายแตงกวาในตลาดน้ำสวัสดี

1.7 สถานที่ในการดำเนินการโครงการ

1.7.1 ตลาดน้ำสวัสดี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1.7.2 สถานที่ผลิตแตงกวาของเกษตรกรอยู่ในวงจรของผู้จำหน่ายแตงกวาในตลาดน้ำสวัสดี ซึ่งผลิตอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอเชียงของ อำเภอเวียงชัย อำเภอแม่ลาว อำเภอเวียงเชียงรุ้ง อำเภอเมือง อำเภอแม่จัน และอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

1.7.3 ศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดเชียงราย

1.7.4 ศูนย์ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดเชียงราย

1.8 ระยะเวลาในการดำเนินการโครงการ

1 ตุลาคม 2549 – 1 กันยายน 2550

